

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoZm/54/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113207914
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6113207914.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kmeťovej a z členiek senátu JUDr. Drahomíry Dibdiakovej a JUDr. Márie Jamriškovej PhD. v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, IČO 264 29 705, Česká republika, právne zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému G. P., H. XXXX/XX, XXX XX W. W., o zaplatenie príslušenstva zmenky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 64CbZm/93/2013-86 zo dňa 04. februára 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 64CbZm/93/2013-86 zo dňa 04. februára 2014 p o t v r d z u j e .

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

odôvodnenie:

Okresný súd Banská Bystrica napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 779,27 Eur od 03. 08. 2010 do 04.11.2010, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 779,27 Eur od 29. 09. 2010 do 04. 11. 2010 a zmenkovú odmenu v sume 2,60 Eur s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Návrhom podaným dňa 28. 03. 2013 si žalobca v konaní uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie zmenkového úroku zo zmenkovej sumy 779,27 Eur od 03. 08. 2010 do 04.11.2010, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 779,27 Eur od 29. 09. 2010 do 04.11.2010 a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t. j. 2,60 Eur, a to prostredníctvom vyplnenia vzorového tlačiva „A“ v zmysle článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Žalobca návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 10.12.2009 na zmenkovú sumu 779,27 Eur, v ktorej sa žalovaný zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 03. 08. 2010. Zmenka bola vystavená v prospech zmenkového veriteľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., ktorý predložil zmenku k zaplateniu, a vystaviteľ na zmenku zaplatil 779,27 Eur na zmenkovú sumu, na úroky však neuhradil nič. Súd prvého stupňa postupoval podľa príslušných ustanovení Nariadenia č. 861/2007/ , zaslal žalovanému tlačivo „C“ na odpoveď spolu s návrhom a prílohami vrátane fotokópie zmenky, žalovaný zásielku prevzal dňa 08. 07. 2013 v stanovenej lehote 30 dní. Súdu vyplnene tlačivo „C“ na odpoveď nedoručil. Vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia súd považoval za potrebné nariadiť vo veci ústne pojednávanie. Vo veci bolo nariadených viacero ústnych pojednávaní, napokon súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 04. 02. 2014 za prítomnosti žalobcu (zastúpený právnym zástupcom) a žalovaného. Žalobca na pojednávaní trval na podanej žalobe, nárok uplatňoval

z platne vyplnenej zmenky v súlade s príslušnými ustanoveniami Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový a poukazoval aj na rozhodnutia odvolacích súdov (Krajský súd Banská Bystrica, Krajský súd Prešov v skutkovo a právne totožných veciach). Žalovaný namietal, že svoj záväzok zaplatil, a to 2 šeky v hotovosti na 74,- Eur, potom ešte sumu 300, Eur, ktorá bola rozdelená na 2 zmenky po 150,- Eur a zostatok doplatila jeho mama, bolo to 600,- - 650,- Eur. Nakoľko žalovaný si od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. požičal najskôr 300,- Eur a následne druhú pôžičku na 400,- Eur, má za to, že ním uhradené sumy pôžičku 700,- Eur vysoko prevýšili, nie je ochotný zaplatiť nič navyše. Žalovaný tiež poukazoval aj na svoje majetkové a sociálne pomery, uviedol, že podpis na zmenke vyzerá ako jeho, ale museli mu to postrčiť zo strany obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o.

Súd prvého stupňa skutočnosť zistené vykonaným dokazovaním posúdil podľa čl. I, § 48 ods. 1, § 75, § 10, § 11 ods. 1 a § 17 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový. Súd prvého stupňa pritom vychádzal zo záveru, že aj keď nárok žalobcu bol uplatnený ako nárok zmenkový, povinnosťou súdu z úradnej moci je skúmať platnosť zmenky a to nielen z hľadiska splnenia podmienok podľa Zák. č. 191/1950 Zb., ale aj podľa všeobecných ustanovení § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka o platnosti právnych úkonov. S poukazom na § 120 ods. 1 a § 121 OSP súd mienil preto vo veci vykonať aj dokazovanie listinami založenými v exekučnom spise OS Banská Bystrica sp. zn. 5Er/541/2011 vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava proti žalovanému ako povinnému pre vymoženie 817,15 Eur s príslušenstvom, keďže z úradnej činnosti bolo súdu známe, že pôvodný majiteľ zmenky spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava vykonáva svoju podnikateľskú činnosť prostredníctvom poskytovania úverov v značnom rozsahu na území SR, svoje nároky si uplatnil aj v exekučných konaniach, keď konkrétne v uvedenom exekučnom konaní bol exekučným titulom rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. Bratislava, sp. zn. SR15465/10 zo dňa 03. 03. 2011, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sumu 817,15 Eur s príslušenstvom, zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 629,27 Eur od 06. 11. 2010 do zaplatenia a zákonným úrokom 6% ročne zo sumy 629,27 Eur od 06. 11. 2010 do zaplatenia na základe zmenky vystavenej dňa 10. 12. 2009, ktorá zmenka mala povahu zabezpečovacej zmenky, pričom hlavným záväzkom bola Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.12.2009. Vzhľadom však na právne závery prezentované v uznesení KS Prešov č. k. 10Co/79/2013-37 zo dňa 05. 09. 2013 a KS Banská Bystrica č. k. 43CobZm/10/2013 zo dňa 21. 11. 2013, v ktorých ide o skutkovo a právne totožné veci a v ktorých odvolacie súdy zaujali názor, že nárok zo zmenky je potrebné posudzovať ako samostatný nárok bez ohľadu na predchádzajúci právny vzťah, ktorý predchádzal vystaveniu zmenky, súd prvého stupňa potom pri rozhodovaní o nároku žalobcu vychádzal len z toho, že pre zmenkové záväzky je typická ich abstraktnosť a nespоровosť a osoba povinná zo zmenky sa musí brániť proti zmenkovému nároku, ona nesie dôkazné bremeno a pokiaľ ho neunesie, musí majiteľovi zmenky plniť to, čo zo zmenky vyplýva. Žalobca si v tomto prípade uplatnil právo z indosovanej zmenky, a to právo na zaplatenie dojednaného úroku, zákonného úroku a zmenkovej odmeny, pričom žalovaný sa bránil len tvrdením, že zaplatil oveľa vyššiu sumu, než ako mu bol poskytnutý úver. Keďže žalovaný proti uplatnenému nároku žalobcu nevzniesol relevantné námietky v zmysle § 17 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb., súd uplatnený nárok žalobcu posúdil ako dôvodný, a preto mu v celom rozsahu vyhovel. S poukazom na § 151 ods. 3 OSP súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný s odôvodnením, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa opiera svoj rozsudok o prezentované názory krajských súdov ako súdov odvolacích podľa neho v právne a skutkovo totožných veciach, rozsudky krajských súdov však v slovenskom právnom poriadku nie sú prameňmi práva, a preto takýto postup neobstojí. Žalobca podľa žalovaného uplatnil v konaní nárok z nekalých podmienok, čím bola spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach vzniknutých na základe zmluvy a to ku škode žalovaného ako spotrebiteľa. Pôvodný majiteľ zmenky POHOTOVOSTĚ, s. r. o. poskytoval spotrebiteľský úver a jeho zmenka má povahu zabezpečovacia pre pôvodný právny vzťah, ide teda o spotrebiteľský vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy a povinnosťou súdu bolo skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Odčleniť zmenkový vzťah od spotrebiteľského vzťahu ako to urobil súd prvého stupňa

nie je podľa žalovaného možné. Poukazoval na ust. §37 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak sa právny úkon neurobí slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne je neplatný a neplatný právny úkon prelomuje zásadu upravenú v čl. I, § 17 Zák. č. 191/1950 Zb. Súd mal podľa žalovaného považovať za rozpor s dobrými mravmi zmenkový úrok 0,25% denne, čo je 91,25% ročne okrem ďalších nekalých praktík vo vyplnení zmenky a iných nepresností s touto zmenkou súvisiacich, čo je aj v rozpore s § 33 ods. 2 Zák. č. 191/1950 Zb.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril písomným podaním zo dňa 09. 04. 2014 a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V pomerne dlhom vyjadrení sa k odvolaniu žalobca poukazoval na to, že si uplatnil nárok zo zmenky, ktorá je listinným cenným papierom, ďalej citoval z uznesenia KS Banská Bystrica ako súdu odvolacieho sp. zn. 43CobZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu a potvrdzuje jeho nárok.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací vec prejednal podľa § 212 ods. 1 a §214 ods. 2 OSP v senáte bez nariadenia pojednávania, pričom podľa § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 OSP bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol v tejto veci správne, v súlade s príslušnými ustanoveniami Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 Z.z. zo dňa 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ako aj s príslušnými ustanoveniami Zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový.

Z predloženého spisu odvolací súd zistil okrem iného tiež nasledovné skutočnosti.

V návrhu na uplatnenie pohľadávky podanom na vzorovom tlačive „A“ podľa Nariadenia na OS Banská Bystrica dňa 28. 03. 2013 uplatnil žalobca proti žalovanému svoje práva zo zmenky, vystavenej žalovaným v Banskej Bystrici dňa 10. 12. 2009, a to ako indosatár, ktorý nadobudol zmenku rubopisom od pôvodného veriteľa POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava, v prospech ktorého žalovaný ako vystaviteľ zmenku podpísal. Žalobca predložil súdu zmenku s miestom vystavenia dňa 10. 12. 2009 v Banskej Bystrici, v ktorej je uvedená zmenková suma 779,27 Eur, bola vystavená na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Bratislava a vystaviteľ sa tiež zaviazal zaplatiť zmenkový úrok 0,25% denne od 03.08.2010. Podľa poznámok na zmenke ide o zmenku „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na zmenke je aj údaj o čísle zmluvy XXXXXXXXX. Na rube zmenky je rubopis, podľa ktorého POHOTOVOSTĚ, s. r. o. indosovala, teda previedla zmenku na spoločnosť CD Consulting s. r. o. Praha, teda na žalobcu.

Žalobca v návrhu tiež uviedol, že po predložení zmenky k zaplateniu indosantom žalovaný ako vystaviteľ doposiaľ uhradil zmenkovú sumu 779,27 Eur, na úroky však neuhradil nič.

Podľa čl. I, § 75 Zák. č. 191/1950 Zb., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;

7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I, § 48 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb., majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokami, ak boli dojednané;
2. šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných zpráav, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 10 Zák. č. 191/1950 Zb., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboly dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobanlivosťou.

Podľa čl. I, § 17 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 33 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb., Zmenku možno vystaviť:

na videnie,

na určitý čas po videní,

na určitý čas po dáte vystavenia,

na určitý deň.

Podľa čl. I, § 33 ods. 2 Zák. č. 191/1950 Zb., zmenky s iným časom sročnosti alebo s postupnou sročnosťou sú neplatné.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb., zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Odvolačí súd súhlasí so záverom súdu prvého stupňa v tom, že žalobcom v konaní predložená zmenka ako cenný papier je platná, obsahuje všetky formálne náležitosti určené v citovanom čl. I, § 75 ZZŠ. Ide o vlastnú zmenku, podpísanú žalovaným ako vystaviteľom a predstavuje pre zmenkového dlžníka bezpodmienečný záväzok zaplatiť majiteľovi zmenky zmenkovú sumu. Žalovaný v konaní nespochybnil svoj podpis na zmenke, nepoprel jeho pravosť, len uviedol, že mu musela byť táto listina podstrčená na podpísanie obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Zmenka ako cenný papier obsahuje v sebe všetky práva a povinnosti zmenkového majiteľa a zmenkového dlžníka, resp. aj ďalších osôb zo zmenky zaviazaných. Pokiaľ na zmenke nie je vylúčená indosácia (vystaviteľ zmenky môže vylúčiť indosáciu, teda prevedenie zmenky rubopisom uvedením poznámky na zmenku „nie na rad“), majiteľ zmenky môže previesť zmenku rubopisom, tzv. indosáciou tak, ako to v tomto prípade urobila obchodná spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o., pôvodný majiteľ zmenky a veriteľ zo zmenky, v prospech ktorého žalovaný zmenku vystavil. Pokiaľ aj pôvodne bola zmenka vystavená ako tzv. zabezpečovacia zmenka, a to v súvislosti s úverom poskytnutým zo strany spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. žalovanému, indosáciou na žalobcu stratila charakter zabezpečovacej zmenky a stala sa zmenkou na platenie. Žalovaný ako zmenkový dlžník mohol voči žalobcovi ako majiteľovi zmenky vznášať námietky týkajúce sa svojho vzťahu s predchádzajúcim majiteľom zmenky, teda námietky týkajúce sa úverového vzťahu s obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., len za splnenia podmienok citovaného § 17 ods. 1 ZZŠ, teda len pokiaľ by bol preukázal, že žalobca ako majiteľ zmenky pri jej nadobudnutí konal vedome na škodu

dlužníka. Žalobca takéto námietky nevzniesol. Napokon, žalobca v konaní uplatnil voči žalovanému len nárok na príslušenstvo zo zmenky, keď sám uviedol, že zmenková istina bola zo strany žalovaného zaplatená pôvodnému veriteľovi. Žalobcom v konaní uplatnené príslušenstvo zmenky, a to zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy 779,27 Eur od 03. 08. 2010 do zaplatenia (ako je uvedené na zmenke), 6% - ný ročný úrok zo zmenkovej sumy a aj zmenková odmena je uplatnená v súlade s cit. ust. § 48 ods. 1 ZZŠ. Žalovaný v konaní nepreukázal, ale napokon ani netvrdil, že zmenkové príslušenstvo, resp. jeho časť uhradil.

Žalovaný v odvolaní tiež namietal, že zmenka ako právny úkon je neplatná v zmysle §37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, neuviedol však, v čom táto neplatnosť mala spočívať. Ako už bolo uvedené, zmenka obsahuje všetky podstatné náležitosti vlastnej zmenky v zmysle Zák. č. 191/1950 Zb., preto je platná. Pokiaľ aj pôvodný úverový vzťah medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. a žalovaným bol vzťahom spotrebiteľským, nemá táto skutočnosť vplyv na nárok žalobcu ako indosatára z platnej zmenky voči žalovanému. Ako už bolo uvedené, výška zmenkových úrokov je v súlade s príslušnou úpravou ZZŠ.

Žalovaný tiež namietal, že zmenka je vyplnená v rozpore s § 33 ods. 2 Zák. č. 191/1950 Zb. Aj keď tieto námietky presnejšie neodôvodnil, zrejme sa týkali údajov splatnosti na zmenke. Z fotokópie zmenky založenej v spise (originál zmenky je uložený na OS Banská Bystrica) odvolací súd zistil, že podľa textu zmenky sa zmenkový dlžník zaviazal zaplatiť za zmenku pri predložení a zmenka obsahuje doložku „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. V zmysle čl. I, § 77 ods. 1 ZZŠ, pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia pre cudziu zmenku o zročnosti (§ 33 - § 37 ZZŠ). Podľa čl. I, § 33 ods. 1 ZZŠ zmenku možno vystaviť na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dáte vystavenia a na určitý deň s tým, že podľa § 33 ods. 2 ZZŠ zmenky s inou dobou splatnosti alebo so splatnosťou postupnou sú neplatné. Podľa čl. I, § 34 ods. 1 ZZŠ zmenka na videnie je zročná pri predložení. Musí byť na platenie predložená do 1 roku od dáta vystavenia, pričom vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (indosanti môžu tieto lehoty iba skrátiť). Zákon v prípade vlastnej zmenky teda dáva možnosť vystaviteľovi modifikovať všeobecné pravidlo, že zmenka, ktorá je splatná pri predložení musí byť predložená na platenie do 1 roku od dáta vystavenia. Podľa textu zmenky v tomto prípade bola lehota na predloženie na platenie predĺžená na obdobie 4 rokov od vystavenia. Z formulácie „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je zrejme vôľa vystaviteľa predĺžiť lehotu na predloženie zmenky (stanovenú v čl. I, § 34 ods. 1 ZZŠ - 1 rok od dáta vystavenia), a to na 4 roky odo dňa vystavenia. Bez ohľadu na to, kto údaje na zmenke vypíňal, žalovaný, ktorý ju ako vystaviteľ podpísal, svojim podpisom pod údajmi na zmenke „pokryl“ celý text a je považovaný za vystaviteľa zmenky. Odvolací súd na zmenke nezistil rozpor ani s § 33 ods. 2 ZZŠ.

Nakoľko zmenkový nárok je nárokom samostatným, súd prvého stupňa nepochybil, keď nevykonal v konaní dokazovanie exekučným spisom týkajúcim sa vymáhania pohľadávky pôvodného majiteľa zmenky a veriteľa z úverovej zmluvy POHOTOVOSTĚ, s. r. o. voči žalovanému, o ktorej bolo rozhodnuté príslušným rozhodcovským súdom. Napokon, takýto návrh na dokazovanie v konaní zo strany účastníkov podaný ani nebol.

Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa §219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Nakoľko súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania postupoval podľa §151 ods. 3 OSP, rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 4 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.